

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΗΝ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις: α) των Οδηγιών 2014/107/ΕΕ και (ΕΕ) 2015/2060, β) των Οδηγιών 2014/86/ΕΕ και 2015/121/ΕΕ, γ) της Οδηγίας 2013/61/ΕΕ και άλλες διατάξεις»

Ι. Γενικές Παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση νομοσχέδιο, όπως διαμορφώθηκε κατά την επεξεργασία του από τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων, αποτελείται από τρία (3) μέρη και δεκατρία (13) άρθρα.

Με τις διατάξεις του κεφαλαίου Α' του πρώτου μέρους (άρθρα 1-4) ενσωματώνεται στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2014/107/ΕΕ του Συμβουλίου της 9ης Δεκεμβρίου 2014 για την τροποποίηση της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, όσον αφορά την υποχρεωτική αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στον φορολογικό τομέα, η οποία έχει ενσωματωθεί στην ελληνική νομοθεσία με τις διατάξεις των Κεφαλαίων Α' έως και Ζ' του Μέρους πρώτου του ν.4170/2013 (ΦΕΚ Α' 163).

Η Οδηγία αυτή είναι αποτέλεσμα συνεργασίας τόσο σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης (σχετική η απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της 22.5.2013), όσο και σε διεθνές επίπεδο και, συγκεκριμένως, στο πλαίσιο των ομάδων κρατών G20 και G8, οι οποίες ανέθεσαν στον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) τη διαμόρφωση ενός ενιαίου παγκόσμιου προτύπου για την αυτόματη ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών. Τον Φεβρουάριο του έτους 2014 ο ΟΟΣΑ κοινοποίησε τα κύρια στοιχεία του παγκόσμιου προτύπου για την αυτόματη ανταλλαγή χρηματοοικονομικών πληροφοριών σε φορολογικά θέματα, δηλαδή την Πρότυπη Συμφω-

νία Αρμοδίων Αρχών και το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς, τα οποία στην συνέχεια εγκρίθηκαν από τους Υπουργούς Οικονομικών και τους Διοικητές Κεντρικών Τραπεζών της ομάδας κρατών G20. Εν συνεχεία, τον Ιούλιο του ίδιου έτους, ο ΟΟΣΑ κοινοποίησε το πλήρες παγκόσμιο πρότυπο, αφού συμπεριέλαβε και τα υπόλοιπα στοιχεία του, δηλαδή τα Σχόλια επί της Πρότυπης Συμφωνίας Αρμοδίων Αρχών και επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς, καθώς και τις Λεπτομέρειες Πληροφοριακών Συστημάτων για την εφαρμογή του παγκόσμιου προτύπου. Η συνολική δέσμη μέτρων για το παγκόσμιο πρότυπο εγκρίθηκε στο σύνολό της από τους Υπουργούς Οικονομικών και τους Διοικητές των Κεντρικών Τραπεζών της ομάδας κρατών G20 τον Σεπτέμβριο του 2014.

Στο πλαίσιο αυτό, κρίθηκε σκόπιμη η ανάληψη πρωτοβουλίας από μέρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκειμένου να διασφαλισθεί μια συνεκτική, συνεπής και ολοκληρωμένη προσέγγιση ανά την Ένωση όσον αφορά την αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών στην εσωτερική αγορά, η οποία θα οδηγούσε σε μείωση του κόστους τόσο για τις φορολογικές διοικήσεις όσο και για τους οικονομικούς φορείς, λαμβανομένου υπόψη και του ότι η σύναψη παράλληλων και μη συντονισμένων συμφωνιών από κράτη μέλη, συμφώνως προς το άρθρο 19 της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, θα μπορούσε να οδηγήσει σε στρεβλώσεις επιζήμιες για την ομαλή λειτουργία της εσωτερικής αγοράς. Κατόπιν αυτών, το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσε την 9.12.2014 την υπό ενσωμάτωση Οδηγία, η οποία, κατ' ουσίαν, υιοθετεί το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς του ΟΟΣΑ, επεκτείνοντας το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 8 της Οδηγίας 2011/16/ΕΕ, ώστε να συμπεριλάβει τις ίδιες πληροφορίες που καλύπτουν η Πρότυπη Συμφωνία Αρμοδίων Αρχών και το Κοινό Πρότυπο Αναφοράς του ΟΟΣΑ. Συμφώνως δε προς την αιτιολογική σκέψη 13 της Οδηγίας, κατά την εφαρμογή της, «τα κράτη μέλη πρέπει να χρησιμοποιούν τα Σχόλια επί της Πρότυπης συμφωνίας Αρμόδιων Αρχών και επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς του ΟΟΣΑ ως πηγή παραδειγμάτων ή ερμηνείας και προκειμένου να διασφαλίζεται η συνέπεια της εφαρμογής ανά τα κράτη μέλη. Κατά τη δράση της σε αυτόν τον τομέα, η Ένωση πρέπει να συνεχίσει να λαμβάνει ιδιαιτέρως υπόψη τις μελλοντικές εξελίξεις σε επίπεδο ΟΟΣΑ».

Με το άρθρο 1 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι διά των άρθρων του 1 έως και 4 αυτού εναρμονίζεται η ελληνική νομοθεσία με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/107/ΕΕ.

Με το άρθρο 2 του νομοσχεδίου ενσωματώνονται οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 1 της ανωτέρω Οδηγίας διά της τροποποίησης και συμπλήρωσης των άρθρων 4, 5 και 9 του ν. 4170/2013.

Με το άρθρο 3 ενσωματώνονται οι παράγραφοι 3, 4 και 5 του άρθρου 1 της ανωτέρω Οδηγίας διά της τροποποίησης και συμπλήρωσης των άρθρων 14, 20, 21 και 24 του ν. 4170/2013.

Με το άρθρο 4 του νομοσχεδίου ενσωματώνονται τα Παραρτήματα Ι και ΙΙ της ανωτέρω Οδηγίας μετά το άρθρο 25 του ν. 4170/2013. Το Παράρτημα Ι περιλαμβάνει τους κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας (due diligence) που υποχρεούνται να εφαρμόζουν τα Δηλώνοντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα, όπως αυτά ορίζονται στο τμήμα VIII του Παραρτήματος Ι. Πέραν των γενικών απαιτήσεων υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας (τμήματα Ι και ΙΙ), το Παράρτημα Ι διακρίνει τους εφαρμοστέους κανόνες δέουσας επιμέλειας αναλόγως του είδους του «Δηλωτέου Λογαριασμού» (όπως η έννοια αυτή ορίζεται στο τμήμα VIII του Παραρτήματος Ι) σε τέσσερις κατηγορίες: (α) δέουσα επιμέλεια για προϋπάρχοντες ατομικούς λογαριασμούς (τμήμα ΙΙΙ), (β) δέουσα επιμέλεια για νέους ατομικούς λογαριασμούς (τμήμα ΙV), (γ) δέουσα επιμέλεια για προϋπάρχοντες λογαριασμούς οντοτήτων (τμήμα V), (δ) δέουσα επιμέλεια για νέους λογαριασμούς οντοτήτων (τμήμα VI). Στο τμήμα VII του Παραρτήματος Ι θεσπίζονται ειδικοί κανόνες δέουσας επιμέλειας. Το τμήμα VIII περιλαμβάνει τους αναγκαίους ειδικούς ορισμούς που απαιτούνται για την εφαρμογή της θεσπιζόμενης διαδικασίας αυτόματης ανταλλαγής πληροφοριών. Τέλος, στο τμήμα ΙX διατυπώνεται η υποχρέωση των κρατών μελών να θεσπίσουν συγκεκριμένους κανόνες και διοικητικές διαδικασίες, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή και συμμόρφωση σχετικώς με τις διαδικασίες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας που προβλέπονται ανωτέρω.

Το Παράρτημα ΙΙ περιλαμβάνει συμπληρωματικούς κανόνες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας, με σκοπό την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή της αυτόματης ανταλλαγής χρηματοοικονομικών πληροφοριών, ενσωματώνοντας αντίστοιχα Σχόλια επί του Κοινού Προτύπου Αναφοράς του ΟΟΣΑ.

Με το άρθρο 5 του νομοσχεδίου προστίθεται νέο άρθρο 13Α στον ν. 3312/2005, υπό τον τίτλο, «τροποποιούμενες-καταργούμενες διατάξεις», με σκοπό την ενσωμάτωση της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/2060 του Συμβουλίου, της 10ης Νοεμβρίου 2015, για την κατάργηση της Οδηγίας 2003/48/ΕΚ για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις.

Με το άρθρο 6 του νομοσχεδίου ορίζεται ότι γενική ή ειδική διάταξη δεν εφαρμόζεται κατά το μέρος που αντίκειται στις διατάξεις των άρθρων 1 έως και 4 του νομοσχεδίου, και με το άρθρο 7 ορίζεται ότι η ισχύς των διατάξεων των άρθρων 1 έως και 6 του παρόντος αρχίζει από την 1.1.2016.

Με τις διατάξεις του άρθρου 8 του νομοσχεδίου ενσωματώνονται στο ε-

σωτερικό μας δίκαιο ρυθμίσει τις Οδηγίες 2014/86/ΕΕ και 2015/121/ΕΕ, διά των οποίων τροποποιείται η Οδηγία 2011/96/ΕΕ σχετικώς με το κοινό φορολογικό καθεστώς το οποίο ισχύει για τις μητρικές και τις θυγατρικές εταιρείες διαφορετικών κρατών μελών.

Με το άρθρο 9 τροποποιούνται διατάξεις του Κώδικα Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ν. 2859/2000), με σκοπό την ενσωμάτωση της Οδηγίας 2013/61/ΕΕ σχετικώς με την τροποποίηση των Οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2008/118/ΕΚ, προκειμένου να διευκρινισθεί ότι η Μαγιότ (Mayotte) και οι λοιπές γαλλικές εξόχως απόκεντρες περιοχές (régions ultrapériphériques) εξαιρούνται από το εδαφικό πεδίο εφαρμογής του κοινού συστήματος ΦΠΑ.

Με το άρθρο 10 παρατείνονται κατά ένα μήνα οι προθεσμίες των άρθρων 79 παρ. 3 περ. (ι), 104 παρ. 1, 104 παρ. 2 και 161 παρ. 1 του ν. 4270/2014.

Με το άρθρο 11 προστίθενται νέες διατάξεις στον Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα (ν. 2961/2001), με σκοπό να παρασχεθεί η δυνατότητα αναλογικής καταβολής του τέλους ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων που εκμισθώνονται από εταιρείες εγκατεστημένες στην Ελλάδα ή και σε άλλο κράτος μέλος προς πρόσωπα εγκατεστημένα στην Ελλάδα, εν συνεχεία της έκδοσης της από 19.1.2016 Απόφασης του Δικαστηρίου της ΕΕ στην υπόθεση C-66/15 (Επιτροπή κατά Ελληνικής Δημοκρατίας). Με το άρθρο 12 ρυθμίζεται το ζήτημα της έναρξης ισχύος των νέων διατάξεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα.

Τέλος, με το άρθρο 13 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νομοσχεδίου.

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων

1. Επί του άρθρου 4

Στο τμήμα ΙΧ του Παραρτήματος Ι της υπό ενσωμάτωση Οδηγίας 2014/107/ΕΕ, υπό τον τίτλο «Αποτελεσματική Εφαρμογή», αναφέρεται ότι: «τα κράτη μέλη θεσπίζουν κανόνες και διοικητικές διαδικασίες ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή και συμμόρφωση σχετικά με τις διαδικασίες υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας που προβλέπονται ανωτέρω, περιλαμβανομένων των κάτωθι:

1. κανόνες ώστε να αποτρέπονται οι πρακτικές χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, προσώπων ή ενδιαμέσων οι οποίες αποσκοπούν στην καταστρατήγηση των διαδικασιών υποβολής στοιχείων και δέουσας επιμέλειας·

2. κανόνες που απαιτούν από τα Δηλούντα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα να τηρούν αρχεία σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνουν και τα τυχόν αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζονται για την τήρηση των ανωτέρω διαδικασιών, καθώς και να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για την πρόσβαση στα αρχεία αυτά·

...

5. αποτελεσματικές διατάξεις επιβολής των κανόνων για την αντιμετώπιση της μη συμμόρφωσης».

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, το ανωτέρω τμήμα ΙΧ του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας ενσωματώνεται αυτούσιο ως τμήμα ΙΧ του Παραρτήματος Ι που προστίθεται στο κεφάλαιο Ζ΄ του ν. 4170/2013.

Εν όψει και του σκοπού της «αποτελεσματικής εφαρμογής» που εξυπηρετείται με τις ρυθμίσεις του ανωτέρω τμήματος ΙΧ, παρατηρείται, εν προκειμένω, ότι θα αποτελούσε αποτελεσματικότερη ενσωμάτωση η θέσπιση συγκεκριμένων κανόνων στο πλαίσιο της αρμοδιότητας που ανατίθεται στα κράτη μέλη, αντί της μεταφοράς αυτούσιου του κειμένου του συγκεκριμένου τμήματος του Παραρτήματος Ι της Οδηγίας.

Παρατηρείται, εξ άλλου, ότι η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 2 παρ. 8 του νομοσχεδίου, διά της οποίας τροποποιείται το άρθρο 9 παρ. 7 του ν. 4170/2013, δεν φαίνεται να παρέχει στον Υπουργό Οικονομικών τη δυνατότητα θέσπισης των ανωτέρω αναφερόμενων κανόνων και διατάξεων, διότι αναφέρεται σε καθορισμό «ειδικότερων» μέτρων, τα οποία, όμως, προϋποθέτουν τη θέσπιση από τον νομοθέτη «γενικών» μέτρων, τα οποία και θα εξειδικευθούν με αυτή.

2. Επί των άρθρων 10 έως 12

Δεδομένου ότι οι διατάξεις των άρθρων 10 έως 12 δεν εντάσσονται θεματικώς στο τρίτο μέρος του νομοσχεδίου που φέρει τον τίτλο «Ενσωμάτωση στο εθνικό δίκαιο της Οδηγίας 2013/61/ΕΕ του Συμβουλίου της 17ης Δεκεμβρίου 2013 για την τροποποίηση των οδηγιών 2006/112/ΕΚ και 2008/118/ΕΚ όσον αφορά τις γαλλικές εξόχως απόκεντρες περιοχές, και ιδίως τη Μαγιότ - Τροποποίηση του Παραρτήματος ΙΙ του Κώδικα ΦΠΑ (ν.

2859/2000)», θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο να αποτελέσουν νέο, τέταρτο μέρος του νομοσχεδίου, υπό τον τίτλο «Λοιπές Διατάξεις».

3. Επί του άρθρου 11

Με το προτεινόμενο άρθρο τροποποιούνται τα άρθρα 120, 128, 129 και 137, και προστίθεται νέο άρθρο 121α στον Εθνικό Τελωνειακό Κώδικα (ν. 2961/2001), αναφορικώς προς ζητήματα αναλογικής καταβολής του τέλους ταξινόμησης επιβατικών αυτοκινήτων που εκμισθώνονται σε πρόσωπα εγκατεστημένα στην Ελλάδα.

Θα ήταν νομοτεχνικώς αρτιότερο η προτεινόμενη παράγραφος 6, διά της οποίας ρυθμίζονται ζητήματα έναρξης ισχύος των προτεινόμενων διατάξεων και η οποία δεν συνιστά τροποποίηση του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα,

να ενταχθεί στο επόμενο άρθρο 12 του νομοσχεδίου, το οποίο περιλαμβάνει αποκλειστικώς μεταβατικές διατάξεις για την έναρξη ισχύος των δια του άρθρου 11 προτεινόμενων τροποποιήσεων του Εθνικού Τελωνειακού Κώδικα.

Αθήνα, 30 Μαρτίου 2016

Ο εισηγητής
Γεώργιος Φωτόπουλος
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αναπληρωτής Καθηγητής
του Πανεπιστημίου Πελοποννήσου

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Ομότιμος Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών